

SVETOVNI DAN AIDSA 1996: EN SVET. ENO UPANJE

Geslo Svetovnega dneva aidsa (1. december 1996) je bilo **En svet. Eno upanje** in odraža ugotovitve 11. mednarodne konference o aidsu, ki je julija 1996 potekala v Vancouveru. »Izboljšana zdravila in kombinacije zdravil pri okuženih ljudeh vzbujajo upanje – vsaj pri tistih, ki si nove oblike terapije lahko privoščijo,« pravi dr. Peter Piot, izvršilni direktor UNAIDS-a. »Tudi na področju prevencije so novice spodbudne. Izziv, ki je sedaj pred nami, je zagotoviti takšno upanje za vse, ki jih ogroža epidemija.«

Aktivnosti in dogodki ob Dnevu skušajo poudariti optimistično razpoloženje, ki preveva prizadevanja glede epidemije okužbe z virusom HIV in aidsa. Prvikrat po približno 15 letih, od kar se je začela epidemija, je na mestu zmeren optimizem. Perspektiva sveta, na katerem je mogoče upočasniti širjenje virusa HIV in aidsa in olajšati trpljenje prizadetih, končno postaja realna.

Pod geslom **En svet. Eno upanje** je Svetovni dan aidsa priložnost, da se laična in strokovna javnost osrediščita na epidemijo. Svetovni dan aidsa je postal svetovni dogodek v večini dežel. Tistim, ki se ukvarjajo z epidemijo, pomeni priložnost, da sprožijo diskusijo o vprašanih, povezanih z aidsom in poskrbijo za razširjanje najnovejših informacij. Svetovni dan zdravja je najboljša priložnost za optimistične novice.

Po podatkih UNAIDS-a, telesa Združenih narodov za koordinacijo mednarodnega boja proti epidemiji, bi bilo še prezgodaj za sklepanje, da epidemija aidsa popušča. Več kot 22 milijonov moških, žensk in otrok živi z virusom HIV – virus povzroča aids – in vsak dan se jim pridružijo novi. Več kot tri petine jih je v Afriki in četrta petina v Aziji, kar pomeni, da velike večine najnovejša zdravila in medicinska tehnologija ne dosežejo.

Vsak dan se z virusom HIV okuži približno 8 500 ljudi, od tega 1000 otrok pod 15. letom starosti. Ostali so ljudje na višku ekonomskega in reproduktivnega življenja. Med okuženimi je vse več žensk, kar 42 % od vseh okuženih z virusom HIV. Več kot polovica med njimi je mladih ljudi pod 25. letom. Pri skoraj 8 milijonih ljudi, med njimi je 1,5 milijona otrok pod 15. letom starosti, se je od začetka epidemije pa do danes že razvil aids, od tega jih je 6 milijonov že umrlo. Prek 9 milijonov otrok, mlajših od 15 let, je zaradi aidsa brez mater.

Aids je strašna tragedija, ki ji za zdaj ni videti konca. Ne gre le za izbruh bolezni, ki bo sčasoma minil. V

številnih državah in družbah se epidemija še razvija. V drugih se je malone povsem izognila nadzoru. Dobra novica pa je, da obstajajo območja – tako na zemljevidu človekovega telesa kot v geografskem smislu – kjer je virus HIV v defenzivi. Ni jih sicer veliko, a njihovo število narašča, vsekakor pa jih je dovolj, da pomenijo svetlobo na koncu zelo dolgega predora.

Napredek na področju zdravljenja: Kombinacija zdravil, ki delujejo proti virusu HIV, upočasniti tudi napredovanje aidsa in celo zniža količino virusa v telesu okuženih bolnikov. Poleg tega eno od takšnih zdravil – zidovudin (ali z drugim imenom AZT) – zmanjšuje možnost prenosa okužbe z matere na novorojenega otroka. Kakorkoli že, zaradi cene in zapletenega načina nadzora, ki ga takšno zdravljenje zahteva, so nova medicinska spoznanja za zdaj dostopna zgolj v bogatejših okoljih oziroma premožnejšim bolnikom. To je za zdaj šibka plat tehnološkega napredka.

Napredek na področju preprečevanja: Kjer so se zelo trudili za to, da bi spremenili družbeno ozračje, ki pospešuje širjenje okužbe z virusom HIV in so organizirali kampanje, s katerimi so ljudi spodbujali k samozaščitnemu vedeju, tam so dosegli tudi določene uspehe. Eden od njih je naraščajoča uporaba kondomov v različnih okoljih. Drugi je poznejši začetek spolnega življenja. To predvsem za moške pomeni manj spolnih partnerjev in manj pogosto obiskovanje prostitutk. Tako upada tudi število spolno prenosljivih bolezni – kar je nedvomno dosežek ključnega pomena, saj se s spolno boleznijo okuženi človek prej okuži tudi z virusom HIV.

In kar je še pomembnejše: vsa ta prizadevanja zavirajo širjenje virusa HIV. To se ne dogaja le v premožnejših deželah, kot sta Avstralija in Severna Evropa, ampak tudi v revnih afriških deželah, kot je na primer Uganda. In to kljub dejstvu, da nižja stopnja razvoja omejuje možnosti za pravilno razumevanje aidsa in dostopnost ustreznih služb. Preventivne strategije so lahko in tudi so uspešne tam, kjer se združijo s politično odločenostjo za ustvarjanje aidsu in HIV-u neprijaznega okolja. Na Tajskem, kjer so na področju delovanja proti aidsu v Aziji orali ledino, je okužb z virusom HIV za četrtno manj, kot jih je bilo leta 1990.